

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา

decision making for the election of executives and council members of local
government organizations according to Buddhism

ธัญยธรณ์ ชีวะเลิศรัตน์ Thunyathon Cheewalertratt

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

Office of the Election Commission

Liamnapa@hotmail.com

พระมหาบวรวิทย์ รตนโชโต Phramaha Bovornvit Ratanachato (ARYUMUN)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

bovornvit55@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งอธิบายและนำเสนอแนวทางการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อที่ประชาชนจะสามารถใช้สิทธิของตนเองในการตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้าไปสู่กิจกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักพระพุทธศาสนา แม้ว่าพระพุทธศาสนาจะมีแนวคิดทางการเมืองที่หลากหลาย แต่ส่วนมากมักจะมองในมุมมองของกระบวนการและคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นซึ่งบางอย่างยังขาดหลักเกณฑ์และวิธีคิดในการคัดเลือกบุคคล ทั้งนี้ การเลือกบุคคลที่เป็นตัวแทนยังมีข้อจำกัดในการตัดสินใจทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือการเลือกที่ไม่ดีมากนักทำให้พื้นที่เสียโอกาสในการพัฒนา อีกทั้งเมื่อคัดเลือกแล้วปรากฏผลในการทุจริตคอร์รัปชันยังเป็นการสร้างความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างมาก ดังนั้น การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนาควรมองพฤติกรรมของประชาชนว่ามีนัยยะอะไรแอบแฝงหรือไม่ที่เรียกว่า หลักอคติธรรม 4 ประการ ได้แก่ 1) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความรักส่วนตัวหรือไม่ (ฉันทะ) 2) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความโกรธหรือไม่ (โทสะคติ) 3) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความกลัวอะไร

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

หรือไม่ (ภยากติ) และการไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความไม่รู้หรือไม่ ฉะนั้น การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนาทั้ง 4 ประการที่กล่าวข่มเป็นพฤติกรรมการเลือกตัวแทนที่เสี่ยงต่อการได้มาซึ่งนักการเมืองที่ไม่ดีที่สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนได้

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือกตั้ง, ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. อคติธรรม.

ABSTRACT

This article aims to explain and present guidelines for decision making in the election of executives and council members of local government organizations according to Buddhism. So that people can use their own right to make decisions in selecting representatives to enter into administrative activities of local government organizations according to Buddhist principles. Although Buddhism has various political concepts But most tend to look at the perspective of the processes and leadership qualities of local politicians, some of which still lack criteria and thinking methods for selecting people. A mistake or very bad selection causes the area to lose the opportunity to develop. In addition, when selecting, it appears that corruption results in a great deal of damage to that local government organization. Is there any hidden implication that is called the 4 principles of prejudice, namely 1) not making a decision out of personal love or not (Phantha) 2) not making a decision out of anger or not (Anastakati) 3) not whether they decide to choose with fear or not (bhayakati) and whether they do not make a decision out of ignorance or not. Therefore, the decision to elect executives and council members of local government organizations according to the 4 Buddhist principles mentioned above is indeed a representative selection behavior that Risk of acquiring bad politicians who can upset the public.

Keyword: election decisions, local political leaders, local governments. Prejudice.

บทนำ

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการโน้มน้าวชักจูงด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะวิธีการเสนอผลประโยชน์ต่างตอบแทนให้ ได้นำไปสู่ปัญหาทางการเมืองต่าง ๆ จำนวนมาก และสำหรับระบบการเมืองไทยเท่าที่ผ่านมาเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ซึ่งมักเชื่อกันว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และออกไปใช้สิทธิลงคะแนนโดยขาดความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตน การเลือกตั้ง ถือเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง (อเนก เหล่าธรรมทัศน์, 2545 : มปน.) ดังนั้น พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุไหนประชาชนก็จะถูกจูงใจให้เกิดความนิยมศรัทธาในกิจกรรมของ พรรค การเมือง ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่มีการแข่งขันสูง โดยจะกระตุ้นให้ผู้ไปใช้สิทธิมีความกระตือรือร้นมากขึ้น เลือกพรรคการเมืองที่มีนโยบายสนับสนุนสวัสดิการและการเสริมสร้างความมั่นคงในการทำงานของตนหรือพรรคที่คอยข้างมีแนวนโยบายอนุรักษ์นิยมพรรคการเมืองที่มีนโยบายสนับสนุนการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำการลดค่าครองชีพการจัดสวัสดิการสังคมไว้ในลักษณะฟรีและทั่วถึง ดังนั้น พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ควรเป็นแบบอย่างในการใช้สิทธิทางการเมืองชอบด้วยกฎหมายและเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาองค์ประกอบพฤติกรรมของตัวบุคคลว่าเป็นไปแล้วจะพัฒนาบ้านเมืองได้ ควรจะคิดถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ มีกฎกติกาทางการเมืองปฏิบัติงานต่อสังคมในชุมชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกับการเมืองได้อย่างเต็มที่ (นิรันดร์ พันธุ์ศักดิ์ และคณะ, 2563 : 401) จากผลการศึกษาเรื่อง ทักษะคติของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ทักษะคติของประชาชนในแต่ด้าน มีดังนี้ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องที่สำคัญต่อประชาชนและการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง รวมไปถึงความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของประชาชน ด้านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าประชาชนทุกคน มีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน ซึ่งการเลือกตั้งในแต่ละครั้งจะต้องมีประชาชนที่เข้าไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจะต้องเลือกบุคคลผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มากกว่าที่จะเลือกญาติพี่น้องของตนเอง ด้านแนวทางการส่งเสริมการเลือกตั้ง ประชาสัมพันธ์ให้คนในครอบครัวออกไปใช้สิทธิ

ของตัวเองในการเลือกตั้ง (สุพัฒพงศ์ แยมอัม ไชยวัฒน์ เผือกคง และพิสิฐ นิลเอก, 2562 : 10) ทำให้เห็นว่า ประชาชนมีความรู้ มีความรู้ทางการเมืองมีการพูดคุยก่อนการเลือกตั้งเป็นปกติ ถึงแม้ว่า อิทธิพลหรือปัจจัยจูงใจในการเลือกตั้งท้องถิ่นจะมีแนวโน้มการทุจริตการเลือกตั้งก็ตามแต่โดยพฤติกรรมแล้ว ประชาชนจะเลือกคนที่ตนเองชื่นชอบหรือเป็นญาติพี่น้องกันซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีก็ได้ผ่านตัวแปรที่สำคัญ คือ ความมีเหตุส่วนบุคคล

การตัดสินใจเลือกตั้งท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา เป็นอีกแนวทางที่ยกระดับการเลือกตั้งท้องถิ่นไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่มีได้มองถึงความเป็นเครือข่ายญาติ ปัจจัยจูงใจ ความเป็นพี่น้อง เพื่อนฝูงระหว่างกัน หรือใช้เงินในการได้มาซึ่งคะแนนเสียงสำหรับผู้ลงสมัครเลือกตั้ง เรียกว่า หลักการตัดสินใจโดยไม่ลำเอียง ได้แก่ หลักการเว้นอคติ (ที.ปา.(ไทย) 11/311/203) หมายถึง หลักการตัดสินใจอย่างเป็นกลาง ประกอบด้วย 1) ฉันทาคติความลำเอียงเพราะนักการเมืองท้องถิ่นเป็นพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นญาติ หรือเป็นนักการเมืองที่ตนเองชอบอย่างไม่มีเหตุผล 2) โทสาคติความลำเอียง เพราะความโกรธหรือไม่ชอบโดยนิสัยส่วนตัวของเขา หรือไม่ถูกใจของตนเองจึงไม่เลือกนักการเมือง นั้น3) โมหาคติเพราะความลำเอียงเพราะความหลงในอำนาจของเงิน หลงในหน้าตา หลงในบุคลิก หลงเพราะได้รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง และ4) ภยาคติความลำเอียงเพราะความกลัวต่าง ๆ ที่จะเกิดกับตนเองและครอบครัว กลัวเพราะอำนาจทางสังคม กลัวว่าไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มกับ นักการเมืองนั้น ๆ ได้ กลัวเพราะจะไม่ได้รับประโยชน์อื่น ๆ กลัวโดยดำหนิดด้วยที่ไม่เลือกเขา เพราะฉะนั้น การตัดสินใจเลือกผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนอาจต้องพิจารณาจากปัจจัย ดังกล่าว่ามีความชัดเจน ถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ตนเองหรือไม่ อย่างไรก็ตามที่นำไปสู่ระบบการตัดสินใจที่ดีตามที่พระพุทธศาสนาได้เสนอแนวคิดการตัดสินใจเลือกบุคคลที่ดีเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ดูแลและพัฒนาพื้นที่ท้องถิ่นนั้นได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ระบบและวิธีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ การจัดทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งรัฐต้องดำเนินการให้ท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง โดยจัดระบบภาษีหรือจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการหารายได้หรือให้สามารถดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะ การจัดทำกิจกรรมสาธารณะ รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น นอกจากนี้รัฐต้องจัดให้องค์กรปกครองส

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

วาทองถิ่นมีอิสระในการบริหาร การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อคุ้มครองประชาชนหรือป้องกันการทุจริตการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์และป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น (เมธา ศิลาพันธ์, 2563 : 3-4) ดังนั้น การนำเข้าสู่กระบวนการให้ได้มาซึ่งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ถูกกำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2562 ซึ่งกระบวนการสิ่ง ที่ผู้ลงสมัครระดับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและประชาชนควรทราบ (กองการเลือกตั้งท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564 : 1-11) ดังนี้

การปฏิบัติงานก่อนการประกาศให้มีการเลือกตั้ง ดังนี้

- 1) การเตรียมการจัดให้มีการเลือกตั้ง กรณีครบวาระการดำรงตำแหน่ง
- 2) การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน
- 3) การแบ่งเขตเลือกตั้ง
- 4) การขยายเวลาในการจัดการเลือกตั้ง
- 5) การกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร
- 6) แต่งตั้งผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7) แต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) การประกาศให้มีการเลือกตั้ง

การปฏิบัติงานก่อนการประกาศให้มีการเลือกตั้ง (กรณีอื่นนอกจากครบวาระการดำรงตำแหน่ง)

- 1) การรายงานกรณีจะต้องจัดการเลือกตั้ง
- 2) การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) การแบ่งเขตเลือกตั้ง
- 4) ดำเนินการเช่นเดียวกับการเลือกตั้ง เหมือนกับกรณีครบวาระ

บทบาทหน้าที่ของนายทะเบียน (นายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่น) ดังนี้

- 1) การเสนอให้มีการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง
- 2) การดำเนินการเพิ่มชื่อ/ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- 3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

- 4) การส่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้าน
- 5) การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

วิธีการรับสมัครผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

- 1) การรับใบสมัครของผู้สมัคร
- 2) การตรวจสอบใบสมัครและเอกสารหลักฐาน
- 3) การจับสลากเพื่อลำดับใบสมัคร
- 4) การออกใบรับใบสมัครรับเลือกตั้ง
- 5) การให้หมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- 6) การรายงานผลการรับสมัคร
- 7) การตรวจสอบสิทธิผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนการรับสมัครการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่รับสมัคร ตรวจสอบเอกสารและคุณสมบัติเบื้องต้น
- 2) ผู้ช่วยเหลือการเลือกตั้ง เช่น นักวิชาการมหาวิทยาลัย เป็นต้น
- 3) การจัดสถานที่
- 4) การตรวจสอบเอกสารการสมัคร
- 5) การรับสมัคร
- 6) การประกาศรายชื่อผู้สมัคร

คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนี้

- 1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- 2) กรณีเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง กรณีผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี
- 3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อจำกัดสิทธิ์ : กรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนี้

- 1) สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

- 2) สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา
- 3) สมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน
- 4) เข้าชื่อร้องขอให้อดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- 5) เป็นข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง
- 6) เป็นผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น
- 7) เป็นเลขานุการประธานสภาท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการรองประธานสภาท้องถิ่น

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนี้

- 1) ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง- เปิดการลงคะแนนเวลา 08.00 น
- 2) ยื่นหลักฐานแสดงตนต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง- ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มอบบัตรลงคะแนน
- 3) การลงคะแนน - ลงคะแนนในบัตรเลือกตั้งในคูหาเลือกตั้งโดยตรงและลับ- หย่อนบัตรด้วยตนเองลงในหีบบัตรลงคะแนน- ปิดลงคะแนนเวลา 17.00 น.
- 4) - นับคะแนน / ทำเครื่องหมายคะแนนในกระดานคะแนน
- 5) - แยกบัตรดี / บัตรเสีย- ประกาศผลการนับคะแนนและลำดับคะแนนของผู้สมัคร- รายงานผลการนับคะแนนให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งที่ควร ดังนี้

- 1) ชัดขวาง หน่วงเหนี่ยว ไม่ให้ความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 2) รู่วาตนเองขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปีและปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง200,000 บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด 20 ปี

- 3) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งรวมคะแนนเลือกตั้ง ให้ผิดจากความเป็นจริงหรือกระทำการใด บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำให้บัตรเสียเป็นบัตรดี ที่ใช้ได้หรือทำรายงาน การเลือกตั้งผิดจากความเป็นจริง
- 4) เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปีและปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด 20 ปี
- 5) ผู้สมัครไม่ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด 5 ปี

สรุปได้ว่า ระบบการเลือกตั้งได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2562 ทั้งที่ควรบรรเทาตามปกติกับไม่ควรบรรเทาด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งที่จะต้องมีการเลือกตั้งซ่อมเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้อย่างเคร่งครัดเพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ลงไปโดยเฉพาะการกำหนดทั้งขั้นตอน วิธีการและบทลงโทษเกี่ยวกับกระทำความผิดกฎหมายการเลือกตั้งจะต้องรับโทษที่หนักมาก ๆ ทำให้ทั้งผู้สมัครและประชาชนก็อาจจะได้รับโทษดังกล่าวหากกระทำความผิดกฎหมายได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นไปโดนกว้าง ๆ ที่ใครก็ตามที่มีคุณสมบัติสามารถลงสมัครได้ทั้งหมด แต่ทั้งนี้การเลือกตั้งท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในรอบหลายปีที่ผ่านมาต่าง ๆ ต้องใช้พลังงานพลังทรัพยากรอย่างมากเพื่อการเอาชนะคู่แข่งกันไม่ว่าด้วยวิธีการใดก็ตามที่สามารถก้าวไปสู่ความเป็นผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้ ด้วยวิธีคิด วิธีการเลือกตั้งดังกล่าวมักจะถูกเจ้าหน้าที่เรียกสอบสวนกันอย่างมากมายเพราะการใช้เงินซื้อเสียง และซื้อบัตรลงคะแนนจะมีให้เห็นกันโดยทั่วไปจนนำไปสู่การลงโทษด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การให้ใบเหลือง การให้ใบแดง เป็นต้น ซึ่งแต่ละความหมายดังกล่าวย่อมทราบดีแล้วว่า นัยของการให้แดงและเหลืองนั้นเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่สำหรับผู้ที่มีสมัครลงผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น ระบบและวิธีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นไปตามกรอบตามกฎหมายของบ้านเมืองที่พยายามคัดคนดี ๆ เข้ามาสู่กิจกรรมทางการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเอง

การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนว พระพุทธศาสนา

การเลือกเป็นวิธีการทางประชาธิปไตยเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนที่จะเข้าไปทำหน้าที่ของการบริหารราชการตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในกฎหมายบ้านเมือง สำหรับการรูปแบบการบริหารราชการท้องถิ่นในปัจจุบันประกอบด้วย 5 รูปแบบใหญ่ทั้งรูปแบบพิเศษและรูปแบบปกติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแต่ละรูปแบบมีพระราชบัญญัติของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ระบุข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร กำหนดเขตขอบเขตพื้นที่และวิธีการต่าง ๆ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการได้มีซึ่งมาซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะถูกไว้และกำหนดคุณลักษณะไว้ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถพิจารณาคัดเลือกผู้เหมาะสมในฐานะตัวแทนของประชาชนในเขตพื้นที่นั้น ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีตลอด 4 ปีที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งและคัดเลือกใหม่อีกครั้ง ดังนั้น การคัดเลือกผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นอาจจะมีปัจจัยและข้อที่ประชาชนจำต้องตัดสินใจเลือกหรือตัดสินใจไม่เลือกใครก็ได้ ก็ขึ้นอยู่กับสิทธิแต่ละบุคคล หากมองว่า ผู้นั้นมีความเก่งมีความดีและควรได้รับคัดเลือกก็ตัดสินใจผู้นั้นให้เข้าไปทำหน้าที่ต่อไป หากไม่มีใครมีคุณสมบัติตามที่ตนเองสนใจก็อาจสละสิทธิ์ไมใคร ๆ ก็ได้ จึงเป็นที่มาของการพิจารณาการตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นควรตั้งอยู่บนฐานของความไม่มีอคติหรือการตัดสินใจที่เป็นกลางด้วยความเป็นธรรมดังนี้

1) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความรักส่วนตัวหรือไม่ (ฉันทะ) โดยเฉพาะเป็นความลำเอียงที่ไม่ตรงทาง เช่น ครูลงโทษศิษย์ที่ทะเลาะวิวาทกัน ลงโทษศิษย์ที่รักน้อย แต่ศิษย์ที่รักมากไม่ลงโทษ ทั้งที่ศิษย์คนที่รักมากนั้นมีความผิด ฉันทาคตินี้เป็นภัยร้ายแรง เพราะไปเข้าข้างผู้ที่ตนรักจนลืมถึงเหตุผลและความยุติธรรมทำให้เสียการปกครอง (เกษม จิตสุทธา, 2561 : 88) ฉะนั้น การตัดสินใจที่เลือกหรือเลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องตั้งหลักถึงความจริงของตนเองในฐานะผู้ตัดสินหรือความเป็นประชาชนให้ได้ว่า หากเลือกผู้ที่ชอบหรือผู้ที่รัก บุคคลนั้นเป็นคนที่มีความสามารถ มีความศรัทธา มีความซื่อสัตย์ในการทำหน้าที่หรือไม่ อย่างไร เพราะหากตัดสินใจเลือกแล้วผู้สมัครอาจจะไม่เก่ง ไม่มีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นก็ได้ ซึ่งประชาชนควรสำรวจความรู้สึกของตนเองว่า เมื่อเราตัดสินใจเลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วยเหตุผลอะไรหรือเพียงเพราะความชอบในฐานะ ญาติ ในฐานะเพื่อน ในฐานะคนรู้จัก ในฐานะผู้มีฐานะทางสังคม

ในฐานะผู้ที่มีชื่อเสียงเท่านั้นหรือไม่ ก็จะสามารถหลีกเลี่ยงการตัดสินใจผิดพลาดลงไปเพราะสิ่งเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง

2) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความโกรธหรือไม่ (โทสะคติ) เพราะความลำเอียงเพราะความไม่ชอบ เกลียดชัง หรือโกรธแค้น หมายถึง การทำให้เสียความยุติธรรม เพราะความโกรธ หรือลุ่มอำนาจ โทสะ การแก้ไขโทสะคติ ทำได้ด้วยการทำให้หนักแน่นรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และพยายามแยกเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานออกจากกัน (กองอนุศาสนาจารย์กรมพุทธศึกษาทหารอากาศ, ออนไลน์) เพราะฉะนั้น การตัดสินใจเลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของคุณสมบัติและนโยบายของการเข้าไปสู่กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่และประชาชนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุข เกิดความสะดวกสบาย หากการเลือกตั้งของประชาชนที่ประกอบด้วยโทสะหรือไม่ชอบนักการเมืองนั้นโดยปกติส่วนตัวอาจจะทำให้พลาดโอกาสที่จะได้คนดีและคนเก่งเพราะการที่เราไม่ชอบ อาจจะมีใช้ประเด็นในเชิงการเมือง แต่เป็นประเด็นส่วนตัวที่ไม่ต้องการให้ผู้นั้นมีอำนาจ ซึ่งความรู้สึกนี้เรียกว่า มีอคติที่ต้องพิจารณาถึงความจริงว่า หากเลือกด้วยความชอบหรือความโกรธก็ตามย่อมเป็นสิ่งที่ผิดโดยนัยยะทางหลักการทางพระพุทธศาสนา ซึ่งแปลว่า ประชาชนนั้นได้ใช้ความรู้โกรธหรือไม่ชอบใจเข้าไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้งที่ไม่ยอมรับในบุคคลดังกล่าว ดังนั้น การเลือกตั้งท้องถิ่นแต่ละครั้งจำต้องเปิดใจ เปิดดวงตาแห่งความจริงและหลักการให้ชัดเจนก่อนว่าตนเองรู้สึกอย่างไรและค่อยตัดสินใจเลือก

3) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความกลัวอะไรหรือไม่ (ภยาคติ) การลำเอียงเพราะความกลัวที่เกิดจากอิทธิพลของบุคคลหรือกลุ่มที่จะมาทำร้ายหรือให้โทษแก่ตนเอง หรือเสียผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งจึงทำให้พฤติกรรมของประชาชนเอนเอียงไปตามความต้องการบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ๆ (ชยทัต วัฒนกุลกองส่งเสริมจริยธรรมและป้องกันการทุจริต, 2564 : 1) เพราะ ภยาคติสำหรับบ้านเมืองปัจจุบันค่อนข้างเด่นชัดมากขึ้นเพราะ “ความกลัว” กลัวอำนาจอิทธิพล กลัวอำนาจเงิน กลัวอำนาจการเมือง ไม่กล้าตัดสินใจโดยอิสระ หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการเลือกจากกลัวถูกปลดกลางอากาศ ดังที่เคยเกิดมาแล้วกับผู้ที่ทำหน้าที่ชุดก่อนชุดก่อนบางคนถึงกับยอมให้อำนาจการเมืองแทรกแซง ดังนั้น ในยุคที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะไม่ปกติการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ไม่ยึดหลักนิติธรรม ที่ถือว่ากฎหมายเป็นใหญ่ แต่ยึดตัวบุคคลเป็นใหญ่เหนือกฎหมาย ประเทศมักจะกลายเป็น “อาณาจักรแห่งความกลัว” ไม่น้อยก็มาก คนส่วนใหญ่อาจไม่กล้าพูดความจริง ไม่กล้าหือ ไม่กล้าคัดค้านการกระทำแม้รู้ว่าผิดไม่ยินยอมในความถูกต้อง เพราะถูกรบงการโดยภยาคติ (ไทยรัฐออนไลน์) กล่าวได้ภาพของภยาคติเป็นภาพที่ค่อนข้างชัดเจนขึ้นเรื่อยที่สังคมไทยขาดคนดีไม่กล้าที่จะใช้อำนาจของ

ตนเองตัดสินใจเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างแท้จริง ยิ่งในสถานการณ์พื้นที่ท้องถิ่นมักจะกลัวความขัดแย้ง หากผู้หนึ่งไม่เลือกคนนี้ หรือคนนี้ไม่เลือกคนนั้นจะเกิดความบาดหมางกันมากขึ้นจนกลายเป็นความขัดแย้งไม่พอใจได้ภายหลังการเลือกตั้ง

4) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความไม่รู้หรือไม่ (โมหะคติ) ลำเอียงเพราะเขลาหรือเพราะความงมงาย ไม่พิจารณาให้ถ่องแท้ว่าอย่างไรถูก อย่างไรผิด อย่างไรควร อย่างไรไม่ควร เช่น ได้ยินใครมาเป่าหุอะไรก็เชื่อ แล้วโกรธเคืองคนที่ถูกกล่าวถึงไปโดยไม่พิจารณาให้ถ่องแท้เสียก่อน ขาดความเป็นธรรม นอกจากนี้ โมหาคติ ยังมีผลทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาดในเรื่องต่าง ๆ ได้มาก เพราะขาดการใช้เหตุและผลมาช่วยพิจารณา ซึ่งการแก้ไข โมหาคติ (ลำเอียงเพราะหลงงมงาย) ทำด้วยการเปิดใจให้กว้าง ทำจิตใจให้สงบ พยายามมองโลกในแง่ดี และต้องไม่ตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยข้อมูลที่ฟังความเพียงข้างเดียว (เทพ สงวนกิตติพันธ์, 2560 : 1-2) ดังนั้น โมหาคติ เป็นเหตุให้มั่งงาย เชื่อง่าย หูเบาไหลไปตามกระแส เชื่อว่าดีก็ดีด้วย เชื่อว่าชั่วก็ชั่วด้วย ไม่เป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจผิดพลาด ตัดสินความถูกผิดไปตามกระแส ไม่ใส่ใจกฎเกณฑ์ที่มี ทำให้การปกครอง ระบบงาน และกิจการเกิดอุปสรรค ขาดความร่วมมือ ไม่เจริญก้าวหน้าและอาจถึงความล่มสลายได้ เป็นเหตุให้ครอบครัวหรือหมู่คณะขาดความอบอุ่น แตกแยก มีความเอนเอียงเข้าข้าง ความไม่เป็นกลาง ทำอะไรไปโดยถึงอารมณ์ตัวเองเป็นเกณฑ์ด้วยรู้ไม่เท่าทัน ด้วยความงมงายเขลาเบาปัญญา ด้วยความหลงผิดคิดไม่ถึง โดยไม่ใช้ปัญญาพินิจให้ถ่องแท้ (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ.๙, ราชบัณฑิต), ออนไลน์) กล่าวได้ว่า โมหาคติ เป็นหนึ่งในอคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจิตวิทยาของประชาชนและนักการเมืองมาก หากเป็นในเขตเมืองก็จะมีลักษณะการปิดปากห้ามพูดเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง หากในเขตชนบทอาจจะใช้แนวทางการใช้เงินเป็นใหญ่การได้มาซื้อคะแนนเสียงของตนเอง อีกทั้งใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ตนเองดูดีที่สามารถช่วยเหลือชาวบ้านได้ และการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อหลอกล่อประชาชนให้หลงเชื่อไปตามสิ่งที่ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องให้เชื่อ

บทสรุป

การศึกษาและวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นว่า หลักอริยธรรมเป็นธรรมที่เสริมสร้างกระบวนการตัดสินใจเลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นได้อย่างดีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหยิบยกขึ้นมาทำความเข้าใจและนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมประชาชนสำหรับการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั้ง

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ระดับชาติและระดับท้องถิ่นไม่เกิดขึ้น 4 ได้แก่ 1) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความรักส่วนตัวหรือไม่ (ฉันทะ) 2) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความโกรธหรือไม่ (โทสะคติ) 3) การไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความกลัวอะไรหรือไม่ (ภยาคติ) และการไม่ตัดสินใจเลือกด้วยความไม่รู้หรือไม่ ซึ่งเชื่อว่าหากหน่วยงานรัฐมีการพัฒนาและสร้างแนวทางตามหลักพุทธธรรมจะช่วยให้เกิดความชัดเจนและลดอิทธิพลทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทลงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการให้ความสำคัญไปที่ตัวของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ เพราะเมื่อมีการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ประชาชนคือผู้ใช้สิทธิตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้าไปสู่อำนาจแทนตนเองเพื่อความสุข การพัฒนา และสงบของพื้นที่นั้น ๆ ดังนั้นแล้ว การตัดสินใจเลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นจำเป็นต้องพิจารณาถึงสถานะของตนเองในฐานะผู้ตัดสินใจเลือกตัวแทนต้องไม่มีลักษณะดังกล่าวภายในความคิดและจิตใจของประชาชน หากมีให้ถือสการตัดสินใจนั้น อาจผิดพลาดก็ได้หรือถูกต้องก็ได้ แต่ต้องยอมรับผลที่ตามมาไม่ว่าบุคคลนั้นจะดีเก่งอย่างไร

References

- กองการเลือกตั้งท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). การปฏิบัติงานก่อนการประกาศให้มีการเลือกตั้ง กรณีครบวาระ. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. *ธรรมานุศาสน์*. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <https://cpc.rtaf.mi.th/images/Dhammanusasana/025Dhammanusasana.pdf> [วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2566]
- เกษม ฐิตสุทธา. (2561). อคติ 4: หลักการบริหารจัดการของผู้นำ. *วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์*. 1 (2), 85-99.
- ชยทัต วัฒนกุล. (2564). *คุณธรรมนำใจ*. กองส่งเสริมจริยธรรมและป้องกันการทุจริต.
- เทพ สงวน กิตติพันธุ์. (2560). *อคติ และการแก้ไขอคติ*. ศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อุดรธานี.
- ไทยรัฐออนไลน์. *อย่าให้ “ภยาคติ” ครองบัง*. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <https://www.thairath.co.th/newspaper/columns/1466121> [วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2566]

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

นรินทร์ พันธุ์ศักดิ์ และคณะ. (2563). พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5 (2), 389-402.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ.๙, ราชบัณฑิต). *โมหาคติ*. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : https://kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=374 [วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2566]

มหาวิทยาลัยมหามจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. มหาวิทยาลัยมหามจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุพัฒพงศ์ แยมอิม ไซวัฒน์ เผือกคง และพิสิฐ นิลเอก. (2562). ทศนคติของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, *วารสารทริภุญชัยปริทรรศน์*, 3 (3), : 10-19.

เมธา ศิลาพันธ์. (2563). *108 ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น*. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). *การเมืองของพลเมือง*. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.